

16 Φεβρουαρίου, 1990

[ΠΙΚΗΣ, Δ/στής]

ΝΙΚΟΣ Α. ΖΑΧΑΡΙΑ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ,

Ενάγοντες,

v.

THE SHIP "REIHER",

Εναγομένων.

(Αγωγή Ναυτοδικείου Αρ. 104/88).

Ναυτοδικείο — Οδηγίες για πώληση πλοίου — Προφορική (και μάλλον αόριστη) συμφωνία πώλησεως — Παράλειψη αγοραστή να καταβάλει το τίμημα εντός της συμφωνηθείσης προθεσμίας — Επί τη υποθέσει ότι υπήρχε έγκυρη συμφωνία, πρέπει να θεωρηθεί ως ακυρωθείσα (rescinded), γιατί, μετά από επανειλημμένες προειδοποιήσεις προς τον αγοραστή, ο χρόνος πληρωμής κατέστη ουσιώδης όρος — Ενόψει ακυρώσεως, το Δικαστήριο μπορεί να εκδώσει νέες οδηγίες — Αν δεν μεσολαβούσε ακύρωση, το Δικαστήριο δεν θα είχε τέτοια εξουσία, γιατί δεν έχει δικαιοδοσία μεταβολής όρων συμφωνίας.

5

10

Συμβάσεις — Χρόνος πληρωμής τιμήματος πώλησεως — Δεν είναι ουσιώδης όρος, αλλά μπορεί να μεταβληθεί σε ουσιώδη όρο, αν προηγηθεί εύλογος προειδοποίηση.

Τα γεγονότα σκιαγραφούνται ικανοποιητικά στο πρώτο από τα πιο πάνω περιληπτικά σημειώματα. Οι νομικές αρχές, που εφάρμοσε το Δικαστήριο, εκδίδοντας νέες οδηγίες για την πώληση του πλοίου, φαίνονται στα δύο πιο πάνω περιληπτικά σημειώματα. Ενόψει της βεβαιότητας περί ακυρώσεως της οποιασδήποτε προηγούμενης συμφωνίας πώλησεως, δεν παρέστη ανάγκη εξετάσεως αν είχε συναφθεί έγκυρα τέτοια συμφωνία.

15

20

Οδηγίες για πώληση του πλοίου.

Αναφερόμενες αποφάσεις:

Saab and Another v. Holy Monastery Ayios Neophytos (1982) 1 C.L.R. 499.

Rodoulli v. Papasavva and Another (1988) 1 C.L.R. 540.

25

Αίτηση.

Αίτηση από τον Αξιωματικό Ναυτοδικείου με την οποία ζητούνται εκ νέου οδηγίες του Δικαστηρίου για την πώληση του πλοίου "Reiher".

5 *Ο Αξιωματικός Ναυτοδικείου αυτοπροσώπως.*

Α. Γιωρκάτζης, για τον αγοραστή του πλοίου και για το εναγόμενο πλοίο.

Cur. adv. vult.

10 ΠΙΚΗΣ, Δ. ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση: Στις 11.7.89 διατάχθηκε η πώληση του πλοίου REIHER εκκρεμότητας της δίκης (pedente lite), με ιδιωτική σύμβαση (private treaty). Το διάταγμα εκδόθηκε μετά από αίτηση των ενδιαφερομένων. Εξουσιοδοτήθηκε ο Αξιωματικός Ναυτοδικείου να προχωρήσει στην πώληση του πλοίου

15 υπό τον όρο ότι η τιμή πώλησης δε θα ήταν χαμηλότερη από τα έξοδα σύλληψης, κράτησης και φρούρησης του πλοίου (έξοδα Αξιωματικού Ναυτοδικείου). Κατά το χρόνο της έκδοσης του διατάγματος το πλοίο τελούσε υπό σύλληψη, βάσει προγενέστερης διαταγής του Δικαστηρίου.

20 Στις 28.10.89 δηλώθηκε εξώδικος συμβιβασμός της υπόθεσης, ο οποίος είχε συμφωνηθεί νωρίτερα μεταξύ των διαδίκων.

25 Στις 2.2.90 (καταχωρίστηκε στις 5.2.90), ο Αξιωματικός Ναυτοδικείου υπέβαλε αίτηση με την οποία, μετά από εξίστρωση της τύχης του πλοίου μετά τη διαταγή της 11.7.89, ζητούνται εκ νέου οι οδηγίες του Δικαστηρίου για τη πώληση του πλοίου. Από την αναφορά του και τις προφορικές εξηγήσεις που έδωσε στο Δικαστήριο, προκύπτει ότι, μετά τη διαταγή της 11.7.89, το γραφείο του Αξιωματικού Ναυτοδικείου προήλθε σε συμφωνία, ή κάποιας

30 μορφής διευθέτησης, με τον Joseph Diamant από το Ισραήλ για τη διάθεση του πλοίου. Η συμφωνία ή διευθέτηση αυτή δεν

ενσωματώθηκε σε γραπτή συμφωνία, ούτε τηρήθηκε οποιοδήποτε μνημόνιο του περιεχομένου της. Απ' ό,τι συνάγεται από τις εξηγήσεις που δόθηκαν τόσο από τον Αξιωματικό Ναυτοδικείου όσο και από τον κ. Γιωρκάτζη, η πώληση ή διευθέτηση είχε συντελεσθεί με τη μεσολάβηση και έγκριση του ιδιοκτήτη ή ιδιοκτητών του πλοίου. Φαίνεται ότι είχε συνομολογηθεί και ξεχωριστή συμφωνία μεταξύ των ιδιοκτητών του πλοίου και του Joseph Diamant για την πληρωμή στους ιδιοκτήτες πρόσθετου ποσού από την τιμή πώλησης που συμφωνήθηκε με το γραφείο του Αξιωματικού Ναυτοδικείου. 5 10

Η συμφωνία ή διευθέτηση στην οποία είχε προβεί το γραφείο του Αξιωματικού Ναυτοδικείου πρόβλεπε την πώληση για ποσό ίσο προς τα έξοδα του Αξιωματικού Ναυτοδικείου (περιλαμβανομένης και της απαίτησης τρίτων εναντίον του πλοίου η οποία αμφισβητείται). Το επακριβές ποσό της πώλησης δεν καθορίστηκε· η συμφωνία προνοούσε την πληρωμή ποσού ίσου με τα έξοδα του Αξιωματικού Ναυτοδικείου κατά την ημέρα καταβολής της τιμής πώλησης. Κατεβλήθη μόνο ποσό \$2,500 (Αμερικής) ως προκαταβολή και συμφωνήθηκε όπως το υπόλοιπο πληρωθεί μέσα σε λίγες μέρες. 15 20

Ο αγοραστής δεν εκπλήρωσε τους όρους της συμφωνίας ή διευθέτησης. Επανειλημμένα ζήτησε παράταση η οποία του δόθηκε χωρίς θετική ανταπόκριση εκ μέρους του, όπως βεβαίωσε και ο δικηγόρος του. Και μετά την υποβολή της αίτησης, στις 10.2.90, ζητήθηκε από το δικηγόρο του ολιγοήμερη παράταση μέχρι τις 14.2.90 για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών του. Και πάλι παρέλειψε να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του. Ζήτησε νέα δεκαπενθήμερη παράταση με δήλωσή του η οποία έχει κατατεθεί ως τεκμήριο Α. Στη νέα παράταση έφερε ένσταση ο Αξιωματικός Ναυτοδικείου ενώ ο κ. Γιωρκάτζης ανέφερε, όπως μπορεί να συνοψισθεί η δήλωσή του, ότι δεν μπορεί να επιμένει στο αίτημα του πελάτη του, αφήνοντας το θέμα στο Δικαστήριο. 25 30 35

Στην αίτηση του Αξιωματικού Ναυτοδικείου επισημαί-

5 νεται ότι η παράταση της κράτησης του πλοίου δημιουργεί, εκτός από τον πολλαπλασιασμό των εξόδων, και προβλήματα ασφάλειας του πλοίου, καθώς και προστασίας άλλων σκαφών που ναυλοχούν στον τόπο της κράτησής του από το ενδεχόμενο πρόκλησης σε αυτά ζημιάς από το πλοίο REIHER. Οι ασταθείς καιρικές συνθήκες έχουν επαυξήσει τους κινδύνους και επιτείνει τις ανησυχίες του Αξιωματικού Ναυτοδικείου.

10 Είναι δύσκολο να καταλήξω με τα στοιχεία που έχω ενώπιόν μου αν έχει συνομολογηθεί έγκυρη συμφωνία για την πώληση του πλοίου. Ο τρόπος με τον οποίον ενήργησε το γραφείο του Αξιωματικού Ναυτοδικείου σχετικά με την εκτέλεση της διαταγής του Δικαστηρίου δεν ήταν ο πλέον ενδεδειγμένος.

15 Η τήρηση μνημονίου, όταν η συμφωνία δε γίνεται γραπτώς, είναι αναγκαία για την αποφυγή αμφιβολιών ως προς τους όρους της συμφωνίας και για την ευχερή επιτήρηση της εκτέλεσης του διατάγματος του Δικαστηρίου.

20 Στην προκειμένη περίπτωση η αβεβαιότητα για την υπόσταση της συμφωνίας προκύπτει πρωτίστως από την παράλειψη επακριβούς καθορισμού της τιμής πώλησης, του χρόνου αποπληρωμής του τιμήματος και της ημερομηνίας παράλαβής του πλοίου. (Ο βέβαιος καθορισμός των ουσιαστών όρων της συμφωνίας αποτελεί προϋπόθεση για
25 τη σύναψη έγκυρης συμφωνίας (βλ. *Saab Another v. Holy Monastery Ay. Neophytos* (1982) 1 C.L.R. 499).

30 Μπορεί να υποστηριχθεί ότι η παράλειψη καθορισμού της τιμής πώλησης δε δημιουργούσε αγεφύρωτο κενό ενόψει του δείκτη που υιοθετήθηκε για την εξακρίβωση του ποσού κατά την ημέρα αποπληρωμής του. Δε θα επεκταθώ στο θέμα λαμβάνοντας υπόψη ότι και αν κριθεί ότι είχε συναφθεί έγκυρη συμφωνία για την πώληση του πλοίου, αυτή έχει ακυρωθεί (rescinded) λόγω της παράλειψης του αγοραστή να καταβάλει το συμφωνηθέν ποσό.

Ο χρόνος αποπληρωμής της τιμής πώλησης δεν αποτελεί, εκτός αν υπάρχει ρητή πρόνοια περί του αντιθέτου, ουσιώδη όρο της συμφωνίας. Μπορεί όμως να μετατραπεί σε ουσιώδη όρο μετά από λογική προειδοποίηση, όπως συνέβη στην παρούσα υπόθεση, οπότε η παράλειψη συμμόρφωσης παρέχει το δικαίωμα στον πωλητή να ακυρώσει τη συμφωνία. (Οι σχετικές αρχές εξηγούνται στην απόφαση *Rodoulli v. Papasavva & Another* (1988) 1 C.L.R.540).

5

Ο αγοραστής παρέλειψε επανειλημμένα να εκπληρώσει την ουσιώδη υποχρέωσή του για αποπληρωμή της τιμής πώλησης, γεγονός που είχε παράσχει το δικαίωμα στον πωλητή να ακυρώσει (to rescind) τη συμφωνία. Αυτό έπραξε ο Αξιωματικός Ναυτοδικείου και με την αίτησή του στο Δικαστήριο.

10

Η διαπίστωση αυτή είναι αναγκαία για την άσκηση των εξουσιών του Δικαστηρίου, δεδομένου ότι, όπως ορθά επισημαίνεται στην πρόσφατη απόφαση του Δικαστή Χατζητσαγγάρη (Αγωγή Ναυτοδικείου 9/90, εκδόθηκε στις 14.2.90) δεν παρέχεται διακριτική ευχέρεια στο Δικαστήριο να αναπροσαρμόσει ή να διαφοροποιήσει τους όρους συμφωνίας μεταξύ του Αξιωματικού Ναυτοδικείου και του αγοραστή πλοίου.

15

20

Η διαπίστωση ότι η επίμαχη διευθέτηση, και αν κριθεί ότι αποτελεί έγκυρη συμφωνία, έχει ακυρωθεί, παρέχει εξουσία στο Δικαστήριο, βάσει των διατάξεων των Κ.74 μέχρι Κ.77 των Θεσμών Ναυτοδικείου, να επιληφθεί του αιτήματος του Αξιωματικού Ναυτοδικείου για την έκδοση περαιτέρω οδηγιών ως προς την πώληση του πλοίου.

25

Ενόψει του συνόλου των γεγονότων και περιστατικών της υπόθεσης, εκδίδονται οι εξής οδηγίες:

30

Η διαταγή της 11.7.89 τροποποιείται ώστε η πώληση να γίνει με δημόσιο πλειστηριασμό αντί με ιδιωτική σύμβαση.

Απ' όσα έχουν αναφερθεί από τον Αξιωματικό Ναυτο-

δικείου, η πώληση του πλοίου επείγει· η γνωστοποίηση της πώλησης θα γίνει μετά από πενήνήμερη δημοσίευση.

5   Οι άλλοι όροι της συμφωνίας παραμένουν σε ισχύ αναφορικά με την επιφυλαχθείσα τιμή πώλησης (ίση με τα έξοδα του Αξιωματικού Ναυτοδικείου και την απαίτηση της Αρχής Λιμένων) και την καταβολή του ποσού στον Αρχιπρωτοκολλητή.

10   Μετά την πώληση ο Αξιωματικός Ναυτοδικείου θα ζητήσει τις οδηγίες του Δικαστηρίου αναφορικά με τη διάθεση του ποσού των \$2,500 (Αμερικής).

Οδηγίες ως ανωτέρω.